

СЕКЦІЯ 3. Конкурентоспроможність підприємств харчової промисловості в умовах глобалізації економіки.

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ СТРАТЕГІЧНІ АЛЬЯНСИ ЯК КОНКУРЕНТНА СТРАТЕГІЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ

Нікітіна Тетяна Андріївна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
економічної теорії НУХТ

Як провідна сучасна форма концентрації капіталу, транснаціональні корпорації (ТНК) здатні швидко та ефективно поєднувати фактори виробництва з усього світу та реалізувати свої переваги власності. Це робить транснаціональні корпорації найефективнішим та впливовим суб'єктом світової економіки. Стратегія підвищення ефективності та максимізації прибутку лежить в основі оптимізації форм діяльності ТНК. Транснаціональні корпорації здійснюють інвестиційні та не інвестиційні форми транснаціоналізації що зумовило розвиток транснаціональних стратегічних альянсів у світовій економіці.

Транснаціональні стратегічні альянси (ТСА) це інтеграційна форма декількох транснаціональних корпорацій, що здійснюється на договірній основі, але без передачі прав власності, за для досягнення спільних довгострокових стратегічних цілей.

Головною метою створення транснаціональних стратегічних альянсів є підвищення ефективності діяльності транснаціональних корпорацій, що входять в цей альянс, а також взаємна узгодженість довгострокових стратегічних планів та основних цілей діяльності.

Основними, факторами, новоствореними конкурентними перевагами, що сприяють до об'єднання компаній в ТСА є наступні:

- одержання вищої, ніж у ТНК, економії за рахунок масштабу виробництва;
- проникнення на нові ринки, подолання інвестиційних та торгових бар'єрів (за рахунок усунення перепон, що пов'язані з різницею у національному патентному законодавстві, подоланням протекціоністських бар'єрів, отриманням ліцензій для продажу товару за кордоном та ін.);
- отримання доступу до новітніх технологій та прискорення темпів впровадження досягнень НТП, і, відповідно, випередження конкурентів при комерційному використанні результатів НТП;
- зниження ризику за рахунок його розподілу (особливо розподіл між компаніями ризику, що пов'язаний з розробкою та використанням новітніх технологій);
- одержання доступу до матеріально-фінансових ресурсів компаній;
- збільшення можливостей щодо мобільності виробничих ресурсів;
- використання різних систем менеджменту;
- підвищення ефективності маркетингової діяльності та ін.

Саме за рахунок трансграничного використання, взаємовпливу та створення нових конкурентних переваг, ТСА отримують значні привілеї над іншими типами ТНК. Об'єднання транснаціональних корпорацій в стратегічні альянси є альтернативою спільним підприємствам, і одержання учасниками ТСА нових конкурентних переваг, на відміну від здійснення прямих закордонних інвестицій, має менший ризик.

Глобальні стратегічні альянси базуються на можливостях партнерів доповнювати один одного, як у наданні ресурсів, так і в інтелектуальному відношенні, що, в кінцевому результаті, дає можливість партнерам одержувати прибуток і розширювати масштаби ділової активності [1, с.339].

За твердженням Соколенко С.І. [1, с.339-340], більшість (84%) європейських стратегічних альянсів виникали, головним чином, для того, щоб, об'єднавши виробничі або дистриб'юторські можливості, розширити обсяги операцій, і,

такі альянси отримали назву – “масштабні альянси”. Лише 16% альянсів ставили собі за мету домагатися швидкої участі у поділі світових ринків за рахунок доповнення партнерських можливостей, здібностей і ресурсів [1, с.339]. Такі альянси називають “доповнювальними альянсами”, і вони створюються, переважно як міжконтинентальні альянси між фірмами США, Японії та ЕС.

Більшість факторів, що стимулюють до створення ТСА, відносяться до сфери організації та використання науково – технічних досягнень. Це обумовлено тим, що в сучасній економіці основними конкурентними перевагами є ті, що пов’язані з інноваціями.

Література:

1. Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України.-К.: Логос, 1999. – 456с.